

Szerkesztőségi iroda:

Nagybecskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felölös szerkesztő: Dr. Brájler Lajos.

Előfizetési árak:

Egész évre — — — — 24 kor.
Félévre — — — — 12 .
Negyedévre — — — — 6 .
Egy hónapra — — — — 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknak.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órákor.

Nagybecskerek, 1903.

XXXII. évfolyam. 139. szám.

Hétfő, június 22.

A válságban.

Nagybecskerek, június 22.

A mostani válság bonyodalmai nyomán a szabadelvűpártban észlelhető tünetek a legkalandosabb kombinációkat váltják ki a sajtóban. Hallatszanak aggodalmas hangok, amelyek a harminchat év óta fennálló pártot a bomlás veszedelmétől féltik s hallatszik a kárörvendő ujjongás, visszhang gyanánt ez aggodalmakra.

A párt őszinte hívei ne aggódjanak, ellenségei ne kárörvendjenek, mert nincs rá semmi okuk. Ugyan, mi történik hát a szabadelvűpártban? Az, hogy csoportonként külön megbeszélések folynak s eszmék cserélődnek ki arra nézve, hogy a jövő alakulásokkal szemben mely tárgyi mozzanatokot fognak szem előtt tartani, ez a tünet csak arra vall, hogy oktalan ráfogás volt mindig s ma is az az ellenzéki mendemonda, hogy a szabadelvűpárt, meggondolás és kritika nélkül, átadja magát az új alakulatnak. Nem, a szabadelvűpártot mindig és mindenben, pláne oly válságos helyzetekben, mint a maiak, elvek vezérelték s az elvek tárgyi kritikájával mérte mindig ez a párt, hogy kövesse-e és meddig vezérelt.

Ha hát most a szabadelvűpártban az elvek érvényrejutása, azok alkalmazásának módszere dolgában csoportonként tanácskozások folynak, ez azt bizonyítja, hogy a párt sarkalatos elveinek határán belül az egyéni meggyőződés, az egyéni függetlenség érte meg van és kifejezésre is jut. Ha oly gyakran — igaz, hogy mindig alaptalanul s igaztalanul — azért gáncolták a szabadelvűpártot, hogy benne az egyéni meggyőződés és felfogás nem nyilvánulhat és nem érvényesülhet a pártfegyelem miatt, vajjon miért huzzák meg most a lélekarangot fölötte, a mikor eklatáns bizonyítékát nyújtja annak, hogy van hibeiben önállóság és függetlenség a gondolkodásban és elhatározásban?

S ugyan miben tért el akár az egyik, akár a másik csoport a párt sarkalatos alapelveitől? A külön csoportonként való tanácskozás külső formájától eltekintve, mi nyújt támpontot annak a feltevésnek, hogy a szabadelvűpártban szakadás áliott be s hogy megkezdődött a szétföredezés, a bomlás processzusa? Semmi, abszolúte semmi. A szabadelvűség nagy elveinek, amelyeket harminchat éven át híven és kitartón, küzdve és lelkesedve szolgált ez a párt, meghódol ma is annak minden tagja. Azokat a kormányzati elveket, amelyeket Széll Kálmán, ez a telivér szabadelvű államférfi, négyévi vezérsege alatt a pártban hirdetett és érvényesített. helyesli ma is, magáénak vallja tántoríthatlanul a szabadelvűpárt minden tagja. Se letérés, se lesiklás erről a térről nincs; s ha vannak különféle felfogások arra nézve, hogy a mai parlamenti válságból milyen legyen a kibontakozás, — mert csak ez az, ami a csoportonként való eszmecserének a tárgya — arra nézve meg van a teljes egyöntetőség, hogy csak egy oly kormányzat számíthat támogatására, a mely magáénak vallja a liberálisizmus alapelveit. Azokat az alapelveket, melyek a pártban évtizedek óta hagyományosak, a melyeket Széll Kálmán kormányzata még csak megiszlárdított s melynek zászlaja alá a politikai és társadalmi élet mind nagyobb köreit bevonta.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 1/3 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 5 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/4-től 1/8-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délből gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad. Zuhanyfürdő egész nap.

— Személyi hir. Dr. Perisics Zoltán polgármester ma este hivatalos ügyekben Budapestre utazik.

— Jegyzői értekezlet. Dr. Mihálovits Ödön árvaszéki elnök a tegnapi napon értekezletre hívta össze Torontálvármegye jegyzői karának azt a részét, a hol a községek a gyámügyi pénztári teendők ellátásával vannak megbízva. Az értekezlet beható eszmecserét követően megállapította a község gyámügyi szabályrendelet-tervezetét.

— Papszentelések. A temesvári papnevelő-intézetben most érnek véget az évről-évré vizsgálatok és ugyanekkor most veszik fel a harmad- és negyedéves hallgatók a tonzurát és a négy kisebb szentséget. A harmadik évfolyamot végezték: Fett János, Bajesi János, Gerőfi Miklós, Kümmel Vilmos, Németh János, Simonics Miksa, Sziebek Ede és Unterweger Lothár, a negyediket: Fuchs Imre, Griffel Lajos, Herresbacher Dionizusz, Járosy Dezső, Kárp Vilmos, Klaitzsch Mátyás, Lischerong Mátyás, Pflug János, Pless József, Prem Péter, Rech Károly, Rosmann János, Schneider Ede, Stiebl Lőrinc, Wolf János és Szkiezár János. A végzett negyedévesek f. hó 23-án kapják a subdiakonusi, f. hó 25-én a diakonusi szentségeket és f. hó 27-én pappá szenteltetnek.

— A tüzoltó-szövetség ülése. A Torontálvármegyei tüzoltó-szövetség t. elnökségének tagjait a folyó évi június hó 28-án d. e. 1/2-10 órákor a főispáni kisteremben tartandó ülésre meghívom. Tárgyalatni fog: 1. a rendezendő tüzoltó tanfolyam; 2. a vármegyei tüzoltóságok ellenőrzése; 3. a II. alelnöki állás betöltésének kérdése s a netán még beérkezendő ügyek. Nagybecskerek, 1903. évi június hó 16-án. Dr. Dellimanics, elnök.

— A közigazgatási tanfolyam vizsgái. A nagybecskereki községi közigazgatási tanfolyamon szombaton végződtek a II. félévi vizsgák. A vizsgák eredménye a következő:

Kitüntetéssel vizsgázott: Barna Mihály, Leidecker Károly, Magó Máté, Mészáros Pál, Nikolics Bozsidar, Zsolnay Dénes.

Egyhangulag: Árva János, Bardóczy Gábor, Bába Péter, Doslea Traján, Elieker Fülöp, Ehne István, Franzen Zsigmond, Füredi Márton, Haag Gusztáv, Herbst János, Himmelsbacher Henrik, Jakobi János, Komka Károly, Krsztókanics János, Mischel Péter, Miskov Velyko, Moldován János, Pavlák Lázár, Pokreez János, Römer Domonkos, Salapáty Kálmán, Sánta József, Schaff Béla, Schwarcz Frigyes, Schwarcz Lajos, Stein Sándor, Szabó Péter László, Szűcs Andor, Velits József, Zsunkán Oktávián, Zimmermann Antal.

A „TORONTÁL“ tárcája

Zsuron.

A nagy szalon megtelt hölgyekkel és urakkal, akik pontosan elmondták egymásnak mindazt, amit valamennyien tudtak s amit egy hét óta az összes lapokban olvastak. Hanem ezúttal akadt mégis szenzáció. A társaság egy újságíró tagja pattantotta ki azt a meglepő esetet, amelyről senki sem tudott, hogy a kis Tarnay doktorné napokkal előbb öngyilkosságot akart elkövetni.

— És ugyan mért nem került be a lapokba a dolog? — sipította egy hervadásnak indult hölgy.

— Az ura eljárt a szerkesztőségekbe is, különben is minden feltűnés nélkül történt meg az eset, — felelte az újságíró. — Az asszony bezárkózott a szobájába s ott mellének szegezte a kis játékpisztolyt, amelyből igazán mákszemnyi golyó szaladt a testébe. Ha a szobalány nem lármázza fel a házmestert, akkor egész titokban marad minden. A doktort hamarosan előkerítették a kaszinóból, az maga vette ápolás alá a feleségét és még a rendőrt is meg tudta nyugtatni, akit a házmesterné ijedtében elhozott. Az apró golyó nem is tett nagy kárt a doktornéban, így mondja legalább az ura, aki apránként mégis csak elárulta az egész históriát a nagy izgalomban. Azt hitte persze, hogy a házbeliektől már ugy is mindent tudunk.

— És hogy miért tette, azt nem kérdezte meg tőle? — szólt közbe egy ur.

— Ennyire kíváncsinak már igazán nem illett

lennem — felelte az újságíró. — Valami pillanatnyi idegrohamot emlegetett ugyan a doktor, de hisz ismerjük már . . .

— Kérem, én már mindent tudok! — kiáltott fel ekkor egy lányos arcú, fiatal asszony. — Irén már leánykorában szerelmes volt Helvey Lászlóba, az íróba, aki most képviselő lett. Mikor egyszer vagy két hónap előtt betoppantam Tarnaynéhoz, Helvey költeményeinek az olvasásba volt merülve és a szeme tele volt könnyekkel. Mindjárt észrevettem, hogy ez az asszony még most is szerelmes Helveybe.

— Remélem, hogy a doktor ezek után válni fog? — szólt most a középkorú hölgy.

— Nem hinném, — mondta az újságíró — úgy láttam, hogy Tarnay nagyon szereti a feleségét és kérem, az az asszony, aki öngyilkossá akar lenni, az bizonyára nem csálhatta meg férjét, különben nem volna oka az öngyilkosságra.

— De hátha a hajlandóság már megvolt benne, nem elég ok-e ez is?

— Kérem, ha még a bűnnek gondolatát is megtorolnák, kevesen maradnának büntetlenek . . .

Ezt már nem bolygatta tovább senki sem, s ezzel a Tarnayné esete körülbelül el is volt intézve.

A szalon sarkában egy pálna alatt egy fiatal pár eddig némán hallgatta a zibongó tárgyalást.

— Mondja, Károly, — szólt most a leány — el tudja maga képzelni, hogy épeszű ember, férfi vagy nő, szerelemből öngyilkossá legyen?

— Bizony el tudom képzelni, sőt példák is vannak rá. De mondja csak, kegyed sohasem volt még szerelmes?

Szerelmes . . . — szólt a leány kissé elgondolkodva. — De igen! Szerelmes voltam tizenöt éves

koromban egy tanáromba; egy évvel később beleszereltem Pista bácsiba, aki akkor még huszárkapitány volt. Azután később sok ismerősöm volt, hanem szerelmes nem tudtam, de nem is akartam lenni. Arra a meggyőződésre jutottam, hogy mindenki találatunk legalább is egy olyan hibát, amely megóv bennünket attól, hogy az illetőt tökéletesnek lássuk. Már pedig értékes nő csak tökéletesnek látszó férfiba lehet szerelmes. Én, mióta nagyobb leány vagyok, nem ismertem olyan férfit, aki el tudta velem hitetni, hogy ő hibátlan, tökéletes.

— Köszönöm szépen.

— Csak nem várta tőlem azt, hogy ne találjak magán kivetni valót?

— Éppenséggel nem! De legalább mondja most őszintén, milyen hibákat fedezett fel bennem, Talán megjavulhatok még . . .

— A hibáit akarja tudni? . . . Hát . . . tudja, — a leány arca kissé elpirult s ujjával a ruhája csipkefodrárt simogatta — tudja, még nem tanulmányoztam magát; de bizony vannak hibái, bizonyára vannak hibái . . . talán csak én nem látom őket . . . De lám, hiszen mi egészen másról beszélünk!

— Valójában nem! Mert ha nem csalódom, olyan emberekről volt szó, akik meg tudnak halni a szerelmükért.

— No látja és én még mindig nem tudom megérteni ezeket az embereket.

— Pedig ha egyszer igazán szeretni fog, akkor megérti a szegény Tarnay doktornét.

— Soha!

— Tudja mit, ha egyszer igazán szerelmes lesz és átérzi és beismeri, hogy a szerelmese

A „Hivatalos Melléklet“ 109-ik számával.

Szó t ö b b s e g g e l: Adamovits Kristóf, Ardelean Pantaleon, Berczelly György, Bratyaevacski Vitályos, Bodó Sándor, Breining Miklós, Dadies Radivoj, Gausz György, Hartrampf László, Hollinger Péter, Horecsny Zsigmond, Jakob Lajos, Káldy Miklós, Lillin Alajos, Malbaski Keresztély, Marinkovits Mihály, Major Béla, Nikola Adam, Nikolics Emil, Szekesán Pál, Stojnov Zsivoin, Veke Liviusz, Verner Menyhért, Weitner Antal, Weinrich Gyula.

— **A gyermekművészeti kiállítás.** A dél-magyarországi tanító-egylet idei augusztusi nagygyűlésével kapcsolatban rendezendő gyermekművészeti kiállításra már nagyban folynak az előkészületek. Eddig részvétüket bejelentették: a Könyves Kálmán részvénytársaság, mely történelmi képeket állít ki, a Szent István-társulat és az Athenaeum verses könyvekkel, a szegedi siketnéma-intézet. A kiállítás iránt mindenféle nagy az érdeklődés s a szakfőriak a tanításra is hasznosnak mondják a kiállítást. Így Csikos Gyula szegedi tanító felhívja a kiállítás rendezőbizottsága elnökének Streitman Antalnak figyelmét arra, hogy a játékművészettel való tanítás olyan hatással van a gyermekekre, hogy mikor agyagmunkával dolgozó siketnéma gyermekeket a sablonos tanmenetre akarták fogni, ezek sirva kérték, hogy ők mást csinálhassanak.

— **Egy hírlapíró halála.** Mint Budapestről jelentik, Sternberg Adolf, a „Budapester Tagblatt” munkatársa, az újságírói gárda egyik legrégebb és buzgó tagja tegnap 65 éves korában meghalt. Az elhunyt a magyarországi német journalisztika egyik legrégebb munkása volt. Működését az ötvenes években kezdte az akkori Ofen-Pester Zeitungnál. A Bach-korszakban magyar érzelmei miatt gyakran keveredett konfliktusba a hatalmon levőkkel s többször fenyegette az elcsukatas veszedelme. Később a Fummaner Zeitung-nál dolgozott, majd az Agrarier Zeitung szerkesztője lett. Ifjabb korában belletrista munkálkodással és versírással is szép sikerrel foglalkozott s különösen, mint műfordító Németországban is hírneves volt. Egyideig a Temesvári Zeitungot is szerkesztette s onnan az Ungarischer Lloydhoz került. Mikor a Budapester Tagblatot megalapították — pedig annak 20 éve — rövid pár hónap megzaklatással folytonosan, még pedig egyik legjobb és legszorgalmasabb dolgozó társa volt. Mint újságíró körülbelül 40 éve működött.

— **Bimbóhullás.** Wégling István nagybecskereki áll. elemi iskolai tanítót súlyos csapás érte. Mint ugyanis részvétellel értesülünk, 5 éves Mariska leánya ma délután rövid szenvedés után meghalt. A lesújtott családot gyászában vigasztalja az Ur kegyelme s a jóbarátok és ismerősök igaz részvéte.

— **A gazdasági ismétlő iskola vizsgája.** A gazdasági ismétlő iskola növendékei tegnap tartották vizsgájukat a temesvári-utca végén levő gyakorló-telepen. A vizsgán dr. Plechl Szilárd elnökölt s azonkívül jelen volt Bányai Jakab igazgató és számos németvárosi gazda, akik nagy meglepéssel nézték a tanulók gazdasági ügyeskedését. A tanulók nemcsak gyakorlatilag jelesen munkálkodtak a kis mintagazdaságra varázsolt telepen, de elméletileg is képzettek. Dr. Plechl

nélkül nem tud és nem akar élni — megmondja ezt akkor nekem?

— Magának?

— No igen, a jó pajtásnak, aki... öszinteséget vár... — szökött a férfi s ezt már észrevehető izgatottsággal mondotta:

— Jó! Megigérem, hogy öszinte leszek...

— És a leány, mikor így felelt, egy árnyalat-pirosabb lett.

*
Egy héttel később újra együtt ültek a pálmá alatt, de akkor nem volt zsur. Csak kettesben voltak és kevesebb szóval többet intéztek el, mint egy szezon összes zsurján. A férfi egy kicsit hallgatott, mikor letelepedtek, de aztán erős elhatározások egy muzdulatával hozzálátott.

— A multkorában, — kezdte — a doktorné esete olyan beszélgetésbe vitt, amely nekem nagyon kedves, de mert sokan voltunk, nem a szívem vágya szerint szólottam. Most nem bölcselkedem, most csak annyit mondok: Szeretem, Ilona kisasszony... és úgy szeretem, hogy meg is tudnék önért halni.

— És akkor már nyult is a leány keze után és csókokkal borította el. Az pedig csak türe egy pár pillanatig, aztán lángpiros arccal, de nyilt szívvel felelt:

— Én pedig maradok a mellett, amit mondtam. Nem halok meg azért, akit szeretsz, — de élek érte.

— És hozzásimult az emberéhez.

— Hát a hibáim? — kérdezte ez turboldogan tréfalkozva.

— S a választ erre is megkapta:

— Majd adok időt a javulásra!

Háhn Justine.

elnök a kitünő eredményért legteljesebb elismerését fejezte ki Osztie Béla tanítónak, aki valóban sokat fáradozott és buzgókodott. Az iskolát egyébként az idén jobban látogatták s bár a beiskolázás tekintetében még sok a kívánni való, remélhető, hogy jövőben még inkább javulni fog a helyzet s a jelenlevő gazdák tapasztalván az iskola hasznát, valószínű, hogy az ő gyermekeik is nagyobb számban keresik föl az iskolát.

— **A nyár.** Az idei csudálatos időjárás különöségeiben ugylátszik mindvégig következetes marad. Volt már az idén télben tavasz, tavaszban tél és más egyéb rendetlenség s így ezek után nem lehet csodálkozunk, ha ma a hivatalos nyár kezdetén őszi borongás ül a tájon s a hűvös szél felöltötte kényserit a könnyű nyári ruhákba öltözött embereket. Egyébként a kalendárium konstatálja, hogy a nyár ma délután 4 óra 21 perckor kezdődött s a nap a rák jegyébe lép. Ma van a leghosszabb nap és legrövidebb éjszaka, a mennyiben a nap 15 óra 37 percig tart, míg az éjszaka csak 8 óra 23 percig.

— **Vizsgák az állami iskolában.** A nagybecskereki állami elemi iskolákban ma délelőtt folytatták a szombaton megkezdett vizsgákat. Ma délelőtt a központi áll. iskola I. B) leány- és I. A) fiú-osztályában folyt le Oldal Antal és dr. Grandjean József elnökeite alatt. Az Eötvös-utcai iskolában végbement a IV. fiú-oszt. vizsgája, melyen dr. Haidegger Lajos elnökölt. A vizsgákon megjelent dr. Paeséri Károly, Torontálvármegye kir. tanfelügyelője. Ugy a tanfelügyelő, mint a vizsgálónökök meleg szavakban fejezték ki elismerésüket az osztálytanítóknak, nevezetesen Jankovich Miklósné, Wégling István és Bányai Jakabnak az elért kiváló eredményért.

— **Eljegyzés.** Vogel Tibor, m. kir. honvédszázados, társas életünk e rokonszenves tagja szombaton jegyezte el Annau Mariska kisasszonyt, Annau János köztisztviselőben álló polgártársunk szép és szeretetreméltó leányát.

— **Az erdőben.** Közönségünk mind szívesebben keresi fel különösen vasárnaponként a kincstári erdőt, melynek ózandus levegője bőven kárpótolt a hat napi otthon ülésért. Tegnap is százakra menő közönség gyűlt össze az erdőben, mely a természet nyújtotta örömlökön felül nagy elismeréssel fogyasztotta a mi derék Bobek Györgyünk pompás sörét és remek ételeit, kezdve a paprikás csirkén le egészen a tormásvirslig. Hét óra után alapos nyári záporosó kergette szét a sok vig vasárnapi kirándulót.

— **Halálozások.** Dr. Ehrling Miklós nagyteremiai ügyvéd, mint részvétellel értesülünk, 56 éves korában meghalt. Az elhunytban dr. Kuszing János nagybecskereki orvos apósát gyászolja. — Riesz Jakab németnagyszentmiklósi takarékpénztári igazgatót és nejét Záhán Évát súlyos csapás érte. Egyetlen leányuk Éva a mult vasárnap délután 22 éves korában váratlanul elhunyt.

— **Kanyaró-járvány Nagybecskereken.** Nagybecskereken a belvárosi óvodásgyermekek között kanyarójárvány ütött ki. Eddig mintegy 8—10 gyermek betegedett meg, miért is a rendőrkapitányság szükségesnek látta a belvárosi óvodában az előadásokat beszüntetni s így az e hó 25-én tervbe vett ovodáünnepélyt is bizonytalan időre elhalasztják.

— **Iskolavizsga Basahídon.** Szombaton volt Basahídon az évváró vizsga az ottani gör. kel. szerb iskolákban, hol is Perisity István, Nikolics Sebő, Bassity Lyubomir, Notáros Emilia tanítók, illetve tanítónő igen szép eredményt mutattak fel a többek között a magyar oktatásban, mi dícséretükre válik.

— **Felhőszakadás.** A nagybecskerekiek vasárnapi szórakozását tegnap alaposan elzattarta a felhőszakadászerű eső. Délutántól késő estig úgy szakadt az eső, mintha csak dézsából öntötték volna. A kora délutáni órákban még verőfényes, mosolygó volt az égboltozat s vasárnap lévén, a közönség nagyrésze kivonult az erdőbe, bizván a kellemes idő tartósságában. A nagy bizodalomnak azonban csakhamar vége lett, mert egy 5 óra felé délután komor felhők támadtak az égboltozat s rövid idő múlva megeredtek az ég csatorná s egy pillanat alatt oly felhőszakadásnak is beillő záporosó zuhogott a gondtalan mulatozókra, hogy azok, kik idejekorán nem menekültek biztos fedél alá, bõríg áztak. Az eső mintegy négy óra hosszáig tartott szakadatlanul, úgy, hogy az utak, csatornák valósággal víz alá kerültek.

— **A nagyszentmiklósi vasut.** A nagyszentmiklós—makó—hódmezővásárhelyi vasut nagyszentmiklósi szakaszán a mütanrendőri bejárást a mult héten ejtették meg. A bejáráson a vasuti

és hajózási főfelügyelőségtől Ney Ferenc felügyelő és Tanczos Ignác osztálymérnök vett részt, a végrehajtó bizottságot dr. Jeszenszky Géza és Telléry József igazgatósági tagok képviselték, míg a főállalat részéről Kann Ödön mérnök volt jelen. A bizottság az anyagvonat forgalomra az engedélyt megadta. A vonatot valószínűleg szeptemberben adják át a forgalomnak.

— **Két gyilkosság.** Két gyilkosságról is kapunk hírt egyszerre. Az egyik Jankahídon volt a község korcsmájában, ahol három szerb paraszt, névszerint Sztoja Cyrus, Sztoja Miklós és Veleinics György jankahídi lakosok ellenségeskedésből szóváltásba keveredtek Radu János román-écskai földművelővel, akit verkedés közben botokkal halálra vertek. A gyilkosokat letartóztatták. — Szerb-Aradácon pedig a napokban Sorudanov Rudolf szerb-aradáci lakos a saját házában eddig ismeretlen okokból forgópisztolyal agyonlötölte Matatin Emil ugyanottani lakost. A vizsgálatot megindították.

— **Halál a pocsolyában.** Mélyen megrendítő szerencsétlenség híret írják Románszentmiklóról. Pautya Zsófia, Pautya J. ottani jómódú gazda viruló szépségű 18 éves leánya tegnap délután nyírveszőket metszett egy pocsolya szélén. Munkájában megcsuszhatott és beleesett a pocsolyába, melyben megfult. A szomorú eset az egész falu népét mélyen megrendítette, a hatóság pedig vizsgálatot indított.

— **Mérsékelt áru jegyek az iparművészeti kiállításra.** A magyar kir. államvasutak igazgató-ságától vett értesítés szerint az országos iparművészeti muzeum igazgatósága által rendezett iparművészeti kiállítás alkalmából a központi menetjegyiroda (VI. Vigadó-tér 1.) rendkívül mérsékelt áru menettérti jegyek kiszolgáltatása mellett folyó évi június hó 27-én, szeptember hó 5. és 19-én társas utazásokat rendez Budapestre és vissza, ha ezen társasutazásban együttesen legalább is 50 utas vesz részt. Ezen kirándulásra vonatkozó mindennemű felvilágosítást készséggel megad a központi menetjegyiroda, valamint a következő vidéki fiókirodák: Arad (Deák Ferenc-utca 42.), Brassó (Ferenc József-tér 1.), Debrecen (Piac-utca 2143.), Eger (Fő-utca), Fiume (via Alessandria) Győr (Baross-utca 4.), Kaposvár (Fő-utca 16.), Kassa (Fő-utca 51.), Kecskemét (Nagykörösi-u. 20.), Kolozsvár (Belmonostor-utca 1.), Miskolc (Széchenyi-utca 91.), Nagybecskerek (Eötvös-utca), Nagy Vár (Ujváros, Nagyteleki utca 3/534.), Orsova (Dunarakpart), Pécs (Irgalmas-utca 1.), Pöstyén (Füredigazgatóság), Pozsony (Vásártér 20.), Sopron (Széchenyi-tér 16.), Szatmár-Németi (Deák-utca 13.), Szeged (Kelemen-utca), Székesfehérvár (Szigetsor 1.), Szolnok (Kossuth-utca 8.), Szombathely (Széll Kálmán-utca) Temesvár (Deák-utca 3.), Ujvidék (Uri-utca 24.), Zágráb (Jelassics-tér 13.), Zombor (Bajai-utca 19/20.).

Színház és Irodalom.

— **Ballák Torontálban.** Mint lapunknak Módosról jelentik, Balla Kálmán társulata e hó 17-én fejezte be a két heti évadot s onnan Nagyszentmiklóstra ment, ahol szombaton kezdte meg előadásait. A társulat érkezéséhez a „Felső Torontál” a következő kommentárt fűzi: Balla igazgató már napok óta nálunk időzik és nem is szólva fáradságról, költséget nem kimélve, olyan színpadot állított fel, amilyen még nem volt a Fekete-sas szálloda udvarán. Az óriási színpadnak megfelelőek a díszletek is, amelyek a szebbnél-szebb és óriási változatosságú jelmezekkel együtt, egy első rangú színtársulat benyomását keltik a szemlélőben. Balla egy teljes színpadot építettett e szálloda hátsó udvarán és azt kettős — egy deszka és egy vízhatlan ponyva — tetővel látta el, úgy hogy az időjárás esetleges viszontagságai nem zavarhatják az előadások menetét. Közönségünk nagyon rokonszenvesen fogadta Ballát és társulatát és eme rokonszenvenek a jegyzett bérletek nagy számával is kifejezést adott. A társulat majdnem kivétel nélkül olyan darabokat ad elő, amelyeket az itteni színpadon még nem játszottak, a régebbi daraboknak pedig, a többszöri megnézésre is érdemes gyöngyeit fogják előadni. Hiszszük, hogy a színtársulat jól fogja magát érezni körünkben, amint meg vagyunk győződve, hogy közönségünknek nagyon régen nem élvezett kiváló előadásokban lesz része. Ma este „Loute”-ot, Pierre V. pompás vigjátékát adják első előadásul.

* **Kosciusko.** A kiről zeng a dal és szól a példaszó, nemzetének hőse, szabadság bajnoka, a lengyelek híres vitéze 1752-ben született, mint egy köznemes fia. Atyját megölték a parasztok, őt, mikor egy főúri kisasszonyba mert szeretni, gyalázatosan megbántották annak rokonai. Szégyenében Amerikába ment, hol Washington alatt ezredes lett. Az orosz-lengyel háborúban kaszás paraszttal elfoglalta az orosz ágyukat; diktátora volt nemzetének paraszt-zubbonyban, csamarában, a melyet elvből öltött fel, mert ő a parasztkban látta a nemzet erejét. Az ország

vele is tartott mindig, de mikor a cárnő Suvarovot, a török háborúknak sem félelmet, sem kiméleletet nem ismerő hőst küldte a lengyelek ellen, hiába volt a lengyel vitézek hősie ellenállása. Kosciusko Maciejovici mellett elveszti a döntő csatát, a fél sereg fogságba esett, az ágyuk elvesztek, Kosciuskot súlyosan sebesülve találták meg az oroszok a csataterén. Vele veszett a győzelem reménye s a nemzeti kormány hiába ajánlotta föl váltásául az összes orosz foglyokat. Nevét, sorsát szálaiba szötte a költészet. Ő volt az, a ki Lengyelország bukását legalább dicsővé tette, ha már el nem hárihatta. Hogy bukásában azt kiáltotta volna: „Finis Poloniae”, az csak mese, melyet maga is megcáfolt, de ha a szó nem volt is igaz, igaz volt a tény. Nemzete azóta abban a tragikus kísérletben emésztí erejét, hogy megpróbálja, mikép élhet és fejlődhetik nép országos szervezet, egység, kormány nélkül, csak nagy hagyományából merítve a jövő reményét. Kosciuskóról szól a Nagy Képes Világtörténet most megjelent 186. füzeté. A 12 kötetes nagy munka szerkesztője Marczali Henrik, egyetemi tanár, ki egyúttal a kötet írója is. Egy-egy gazdagon illusztrált kötet ára diszes félbörkötésben 16 korona: füzetként is kapható 60 fillérjével. Megjelen minden héten egy füzet. Kapható a kiadónál (Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaság Budapest, VIII., Üllői-ut 18. sz.) s minden hazai könyvkereskedés utján havi részletfizetésre is.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ A királysértő könyv. Szombaton késő este hozott ítéletet a budapesti esküdtségi bíróság Kalmár Antal pörében. Az esküdtszék verdiktje alapján a törvényszék Kalmárt bűnösnek mondta ki királysértés vétsége miatt és három hónapi államfogházra, továbbá egy évi hivatalvesztésre ítélte. A könyvnek csak ama részére rendelte el az elkobozást, mely magában hordja a királysértés jellegét. Érdekes az ítélet indokolása. A törvényszék súlyosbító körülménynek vette a vádlott büntetett előéletét, viszont enyhítő körülményként tudta be, hogy a könyv tudományos tartalma és így komoly tárgyánál fogva kis közönség figyelmére tarthat számot. Az ügyész semmisségi panaszt jelentett be, a vádlott és védője ellenben megnyugodtak az ítéletben.

Közzgazdaság.

□ Mezőgazdasági- és iparkiallítás Zentán. A zentai mezőgazdasági- és iparkiallítás munkálatai lázas erővel folynak. A kiállítás védnöke Latinovits Pál bácskai főispán a kiállítás sikere érdekében a legszélesebb körű tevékenységet fejt ki. A kiállítás céljaira szolgáló termek, folyosók és udvarok rendezése a jövő hó közepéig befejeztetik és kezdetét veendi a kiállításra bejelentett tárgyak beszállítása és elhelyezése. A kiállítás tartama alatt Zentán rendezendő tenyészállat díjazások iránt a vármegye gazdánál igen nagy érdeklődés mutatkozik. A kiállítás tartama alatt Zentán tartják évi közgyűlésüket a vármegyei tanítók és állatorvosok. A zentai önkéntes tűzoltótestület ugyanezkor rendezi zászlószentelését az ország tűzoltóegyesületeinek részvétele mellett.

□ Iparkiallítás Törökkanizsán. Mint lapunknak jelentik, Törökkanizsán mozgalom indult meg egy ottani iparkiallítás rendezése ügyében. A kiállítás célja főképen a járási és a közeli szomszéd községek házi iparának ismertetése volna.

TÁVIRATOK.

A kormányválság.

A horvát bán miniszterelnöksége.

Budapest, június 22. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsből táviratozzák: A király Khuen-Héderváry Károly horvát bánt megbizta a kabinetalakítással. A bán két napi halasztást kért a királytól, amit a felség meg is adott. A bán hír szerint kijelentette volna, hogy a kabinetalakítást csak akkor vállalja magára, ha a jelenlegi véderőjavaslatokat leveszik a napirendről.

A bán és a szabadelvűpárt.

Budapest, június 22. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsből táviratozzák: A horvát bán szombaton este hosszasan tanácskozott Fejérváry Géza báróval. A tanácskozáson résztvettek az ugynevezett ó-liberálisok megbizásából Bécsbe érkezett képviselők is, akik informálták a bánt a szabadelvűpártban uralkodó felfogásról. A

kiküldöttek kijelentették, hogy a bán elvállalja a kabinetalakítást, hajlandók öt ebben támogatni s kilátásba helyezték az Andrássy-csoport csatlakozását is, úgy hogy a bánnak meglenne a többsége, ha a harminc exponált volt nemzeti párti ki lépne a szabadelvűpártból.

Fejérváry memoranduma.

Budapest, június 22. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből táviratozzák, Fejérváry Géza báró szombaton éjfélutáni két óráig dolgozott a magyar miniszteriumban a Bécsbe förendelt honvédelmi miniszteriumi szakreferensekkel. Hír szerint Fejérváry a referensekkel memorandumot dolgozott ki a katonai javaslatoknál adható engedményekről. Fejérváry báró vasárnap reggel Körber osztrák miniszterelnökkel, Pittreich hadügyminiszterrel a memorandum dolgában hosszasan tanácskozott.

Tanácskozás a királynál.

Budapest, június 22. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsből táviratozzák: Vasárnap délelőtt a király elnöklésével a Burgban értekezlet volt, amelyen résztvettek: Khuen-Héderváry Károly gróf, Fejérváry Géza báró, Körber osztrák miniszterelnök, Pittreich közös hadügyminiszter és Kállay Benjamin közös pénzügyminiszter.

A bán a szabadelvűpártban.

Budapest, június 22. (A „Torontál” eredeti távirata.) Khuen-Héderváry Károly horvát bán Fejérváry Géza báróval tegnap délután Budapestre érkezett és este mindketten megjelentek a szabadelvűpártban. A bán hosszán konferált Tisza István gróffal, az Andrássyakkal és más vezérpolitikusokkal. Feltűnt, hogy Fejérváry Géza báró sokáig tanácskozott Szentiványi Árpáddal.

A bán ma folytatta a tanácskozásokat a vezérpolitikusokkal s holnap Bécsbe utazik, hogy jelentést tegyen a királynak. A döntés ezután lesz.

A képviselőház összehívása.

Budapest, június 22. (A „Torontál” eredeti távirata.) A Kossuth-párt kérvényt nyújtott be a képviselőház elnökségéhez, hogy a Házat sürgősen hívja össze.

A függetlenségi párt a képviselőházban ma délelőtt adta át Apponyi Albert grófnak a Ház összehívására vonatkozó kérelmét. Széll Kálmán közbenjárására a függetlenségek beleegyeztek abba, hogy a képviselőházat csütörtökre hívják össze. A horvát bán ma Széll Kálmánnal együtt megjelent a képviselőházban is.

A bán és a függetlenségi párt.

Budapest, június 22. (A „Torontál” eredeti távirata.) Khuen-Héderváry Károly gróf ma délelőtt meglátogatta Kossuth Ferencet a lakásán, de nem találta otthon. Ezután meglátogatta a képviselőházban Juszt Gyulát, kivel hosszabban értekezett.

A katonai javaslatok visszavonása.

Budapest, június 22. (A „Torontál” eredeti távirata.) Egyes politikusok ma puhatolódtak a horvát bán tervei iránt. A puhatolódzók hír szerint megtudták, hogy a bán miniszterelnöksége esetén a katonai javaslatokat visszavonja. Azután le-tárgyalatja a költségvetést és a kiegyezést. Hogy a bán föloszlatja, e a Házat, azt eddig nem tudni.

Az új nagyváradi püspök beiktatása.

Budapest, június 22. (A „Torontál” eredeti távirata.) Nagyváradról jelentik: Radu Demeter, az új nagyváradi gör. kel.

püspököt július 26 án iktatják be ünnepélyesen. Szmercsányi Pál róm. kath. püspököt pedig augusztusban iktatják be, a beiktatás napját azonban még nem állapították meg.

A szerbiai események.

Budapest, június 22. (A „Torontál” eredeti távirata.) Genfből jelentik: Az új szerb király elé ment küldöttség már megérkezett Genfbe, a hol I. Péter király a küldöttséget szívesen fogadta, majd azok vezetőivel hosszasan tanácskozott. A szerb király ma este 8 óra 40 perckor utazik el Genfből külön vonaton a küldöttséggel együtt.

Széchenyi pása Magyarországon.

Budapest, június 22. (A „Torontál” eredeti távirata.) Sopronból jelentik: Széchenyi Ödön pása tegnapi Nagyeenkre érkezett, testvéreinek, Széchenyi Béla gróf koronaőr látogatására. A pása Konstantinápolyból jött és Győrött meglátogatta Széchenyi Miklós püspököt is. Széchenyi Ödön Nagyeenkről egy osztrák fürdőbe utazik üdülésre.

A horvátok tüntetése az olaszok ellen.

Budapest, június 22. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Zárából jelentik, a trau horvát ifjuság megtámadta a kikötőben horgonyzó „Buona-Madre” nevű olasz vitorlást s nagy közaport zuditottak a hajóra, mert a legénység olasz nótákat énekelt. A hajóskapitány elhallgattatta a matrózokat, egyben azonban jelentést tett a támadásról a hatóságnak, mely a támadók ellen megindította a vizsgálatot.

Felhőszakadások mindenfelé.

Budapest, június 22. (A „Torontál” eredeti távirata.) Az országos meteorológiai intézethez érkezett jelentések szerint Európa több részében nagyobb esőzés volt. Olasz, Francia s Németországban felhőszakadások pusztítottak, melyek nagy károkat okoztak.

Határidő-üzlet.

Budapest, június 22. (A nagybecskereki Lloyd-társulat táv.) A mai tőzsdén az árak meglehetősen szilárdak. Déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza (októberre)	7.37
Tengeri (júliusra)	6.32
Tengeri (augusztusra)	6.35
Tengeri (májusra 1904.)	5.27
Zab (októberre)	5.51
Rozs (októberre)	—

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekéről.

Érvényes 1903. május hó 1-től.

Érkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra:

Temesvár, Versecz, Zombolyáról: délelőtt 9 óra 33 p.
Pancsováról: délután 5 óra 55 p.
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 22 p.; délután 4 óra 35 p.
Budapest—Nagyikindáról: este 9 óra 53 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarra:

Zombolyáról, Verseczről, Alibunárról és Temesvárról: este 7 óra 15 p.
Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 28 p.
Pancsováról: reggel 7 óra 23 p.
Zombolyáról: (keskenyvágányu vonal) reggel 8 óra 23 p.; este 6 óra 55 p.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:

Zombolya, Temesvár, Verseczre: délután 4 óra 45 p.
Pancsovára: délelőtt 8 óra 23 p.; délután 6 óra 20 p.
Szeged—Budapestre: d. e. 11 óra 12 p.; este 6 óra 46 p.
Nagyikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:

Temesvár, Versecz, Antalfalva—Pancsova és Alibunárra: reggel 3 óra 33 p.
Zombolyára: (keskenyvágányu vonal) reggel 3 óra 58 p.; délután 5 óra 10 p.
Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délelőtt 11 óra 38 p.

710.1903. számhoz. 526—2.2

Versenyárgyalási hirdetmény.

A pancsova—kubini ármentesítő- és belvízszabályozó-társulat dunai védgátja mentén, annak 19. és 35. km.-ében építendő 4. és 7. számú gátbiztosi és tiszt-lakkal egybekötött gátörházak munkálatainak biztosítására f. évi július hó 4-én d. e. 10 órakor a társulati igazgatóság hivatalos helyiségében zárt ajánlati versenyárgyalást tart.

A szóban forgó munkálatokra vonatkozó tervek és adatok, az ajánlati minta, a kötetendő szerződés és annak kiegészítő részét képező általános és részletes feltételek a társulat helyiségében a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Alólirott igazgatóság felhívja a versenyezni óhajtókat, miszerint zárt ajánlatokat az ajánlati összeg után számítandó 5%-nyi bántópenzzel egyetemben a fent nevezett ideig alólirott igazgatóságnál nyújtsák be.

Az ajánlatok felett a társulat miniszteri biztosa fog dönteni, ki föntartja magának a jogot, a beérkezett ajánlatok el vagy el nem fogadása tekintetében önállólag határozhatni.

Pancsován, 1903. évi június hó.

A miniszteri biztos ur ő méltósága megbízásából:

A pancsova—kubini ármentesítő- és belvízszabályozó-társulat igazgatósága.

91.752 sz. 1903. M. kir. államvasutak.

HIRDETMEYNY.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága nyilvános versenyt hirdet a temesvár—báziási vonalának 5858/9. és 5913/4. számú szelvényeinél létesítendő műtárgyai számára szükséges egy-egy darab 9'48 m. nyílású szögecselt vasgerenda hidak szállítása iránt.

A tervek, a költségsszámítás, a szerződési tervezet, az ajánlati minta, a pályázati feltételek, valamint a munkák végrehajtásához kötött feltételek Budapesten, a m. kir. államvasutak igazgatóságának aléptiményi ügyosztályában (Teréz-körút 56. sz. III. em. 17. ajtó) a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az ajánlatok legkésőbb 1903. évi július hó 4-én déli 12 óráig nyújthatók be alólirott igazgatóság építési és pályafentartási főosztályában (Teréz-körút 56. szám II. em. 10. ajtó).

Az ajánlatok egy korona, az ajánlat mellékletei ivenként 30 filléres bélyeggel ellátva és lepecsételve a következő felirattal nyújthatók be: „Ajánlat a m. kir. államvasutak temesvár—báziási vonalának 5858/9. és 5913/4. számú szelvényei közt levő műtárgyai számára szükséges szögecselt vasgerenda hidakra.”

Az ajánlat benyújtását megelőző napon, vagyis 1903. július hó 3-án délelőtt 12 óráig 200, azaz: Kettőszáz korona bántópenzzel teendő le a magy. kir. államvasutak központi főpénztáránál (VI. ker., Andrássy-ut 75. sz. földszint) akár készpénzben, akár állami letétekre alkalmas értékpapirokban.

A bántópenzről szóló letétjegy az ajánlatokhoz nem csatolandó.

Az értékpapírok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számítatnak, de névértéken felül számításba nem vétetnek.

Csak idejekorán beérkezett ajánlatok szolgálhatnak a tárgyalás alapjául.

Posta útján beküldött ajánlatok és bántópenzek térti vevénynyel adandók fel.

Budapesten, 1903. évi június havában.

(3.2) Az igazgatóság. (Utánnomás nem díjazatik.)

KIS NEMESI BIRTOK

Ugocsamegyében, egy tagban, 80 ezer koronáért eladó.

A vételnél 10 ezer korona fizetendő, a többi 30 éven belől 5% kamattal tetszés szerint törleszhető. Szántó 260 magyar hold, belsőség 19 hold, hegység fiatal erdővel 224 hold. (506—6.6)

Cím a kiadóban.

● A „Torontál” kiadóhivatalában ●

kapható

Somfai Jánosnak

Kutyavár

és más apróbb históriák

című könyve,

melyet úgy a sajtó, mint a közönség nagy elismeréssel fogadott.

Ára:

● füzve 3 kor. — kötve 5 kor. ●

(524—x.3)

49.173/1903. szám. M. kir. államvasutak.

Legelőcsőbb utazás

Olaszországba és Dél-Franciaországba Budapest—Dombóvár—Fiumén át a Magyar-Horvát Tengeri Gőzhajózási-Társaság Fiume és Velence, illetve Ancona közt közlekedő gőzhajóinak.

Hajójáratok menetrendje.

1903. március hó 15-től visszavonásig.
1. Indulás Fiuméből Velencébe. Minden csütörtökön reggel 7 óra 30 p-kor. Minden kedden és szombaton este 8 óra 15 p-kor.
 2. Indulás Fiuméből Anconába. Minden szerdán reggel 7 óra 30 p-kor. Minden hétfőn és pénteken este 8 óra 15 p-kor.
 3. Indulás Velencéből Fiuméba. Minden pénteken reggel 7 órakor. Minden hétfőn és szerdán este 7 óra 30 perckor.
 4. Indulás Anconából Fiuméba. Minden csütörtökön reggel 7 órakor. Minden kedden és szombaton este 8 óra 30 perckor.

Menetidjok

a hajó-átkelesii illetekkel együtt:

Honnan	H o v á	Pénz-érték	Gyorsvonat osztály			Személyvonat III.
			I.	II.	III.	
Budapest	Velence vagy Ancona	kor.	40-00	30-00		16-00
•	Cannes	franc	122-45	87-80		
•	Firenze	•	79-80	58-10		32-50
•	Genova	•	95-55	69-10		38-95
•	Grasse	•	124-60	89-25		
•	Lyon-Perrache	•	134-55	95-70		
•	Marseille	•	144-05	102-40		
•	Milano	•	76-25	55-60		31-05
•	Menton	•	116-30	83-65		
•	Napoli	•	106-85	77-05		43-60
•	Nizza	•	119-00	85-45		
•	Róma	•	80-05	58-25		32-60
•	Torino	•	95-40	69-00		38-90
Bécs	Velence vagy Ancona	kor.	51-40	37-40		19-50
Berlin	•	márka	103-80	73-50		41-20
Breslau	•	•	80-60	58-00		31-80
Hamburg	•	•	130-20	93-10		54-90

A gőzhajókon egy ágyért két korona utánfizetendő.

A hajó-átkelesii díj magában Fiuméből—Velencébe vagy Anconába:

Diszterem hálólhelyyel együtt 16 kor.

I. osztály 12 "

III. (fedélzet) 6 "

A gőzhajóknak a Budapest—Fiume közt közlekedő gyorsvonatokkal, valamint Velencébe és Anconába a Róma, Nápoly, Bari, Brindisi, Bologna, Milano stb. felé induló, illetve onnan érkező olasz vonatokkal közvetlen csatlakozásban állanak. Fiuméba a vonatok a gőzhajók kikötőhelyéig közlekednek s onnan indulnak.

Fiuméből—Dalmáciába naponként indulnak gőzhajók, ezek közül hetenként 4 gyorsjárat és pedig: Zarába, Metkovicha, Raguzába és Cattaróba, melyek menetrendje az „Utmutató”-ban foglaltatik. Menetjegyeket és csoportosítható körutazási jegyeket a fent megnevezett állomások, ugyszintén a magyar kir. államvasutak központi menetjegyirodái Budapesten és Bécsben, továbbá a Cook Tamás és fia cég utazási irodái Budapesten és Bécsben adnak ki, ahol a kívánt felvilágosítások is megadatnak.

Budapest, 1903. március hóban.

Az igazgatóság. (Utánnomás nem díjazatik.)

HIRDETÉSEK

FELVÉTEKNEK A

„TORONTÁL”

KIADÓHIVATALÁBAN.

77.964/903. szhoz. Magy. kir. államvasutak.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága a jövő 1904. évben, esetleg 3 éven át szükséges acél- és vasnemű anyagok szállításának biztosítását óhajtván, ez iránt nyilvános pályázatot hirdet.

Az ajánlatok legkésőbb f. évi július hó 10-ének déli 12 órájáig betérjesztendők, a bántópenz pedig f. évi július hó 9-én déli 12 óráig beküldendő.

A pályázatra vonatkozó részletes feltételek, a mennyiségek, ugyszintén a különleges szállítási feltételek a magy. kir. államvasutak anyag- és feltárbeszerzési szakosztályánál (Budapest, Andrássy-ut 73.) megtekinthetők.

Budapest, 1903. június hóban.

(3—1) Az igazgatóság. (Utánnomás nem díjazatik.)

13 103/I. 1903. szám. Magy. kir. államvasutak. Üzletvezetőség Aradon.

Pályázati hirdetmény.

(Talpfák szállítása iránt.)

A magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetőségének 1904. évi január havától ugyanazon évi április hó végéig szállítandó 17.000 darab 1'5 m. hosszú 0'18 alsó, 0'13 felső szélességgel és 0'13 m. vastagsággal bíró, lehetőleg száraz III. rangú tölgytalpára van szüksége, amelyek szállítására nézve ezennel nyilvános pályázatot hirdetünk.

A szállításra vonatkozó részletes feltételeket magában foglaló pályázati feltételek, valamint az általános és különleges szállítási feltételek a pályázati határidőig naponként a hivatalos órák alatt valamennyi államvasuti üzletvezetőségénél megtekinthetők, illetve a szóban levő pályázati feltételek az alulirt üzletvezetőségénél ingyen kaphatók, míg az általános és különleges szállítási feltételek csakis készpénzfizetés ellenében a magyar királyi államvasutak nyomtatványtárából (Budapest, Andrássy-ut 73/75. szám alatt) 50, illetve 30 fillérenyi áron szerezhetők meg.

Az ivenként 1 kor. okmánybéllyel ellátott ajánlatok ezen alábbi külcimmal: „Ajánlat épületek szállítása iránt 13103/903. számhoz” 1903. évi július hó 10-ikének déli 12 órájáig a magyar kir. államvasutak aradi üzletvezetőségének általános osztálya főnökéhez benyújthatók, vagy posta útján beküldendők. Bántópenz gyánant az ajánlott mennyiségek értékének megfelelő 5% készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban 1903. évi július hó 9-iki déli 12 órájáig az aradi üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál letecendő, esetleg posta útján oda beküldendő.

Aradon, 1903. június havában.

(3.2) Az üzletvezetőség. (Utánnomás nem díjazatik.)

14485. sz. 1903. M. kir. államvasutak. Üzletvezetőség Aradon.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak aradi üzletvezetőség nyilvános ajánlati tárgyalást hirdet a Petroszény állomáson kibővítendő fűtőházzal kapcsolatos munkákra.

A tervek, a költségsszámítások, a szerződési tervezet, az ajánlati minta, a pályázati feltételek, valamint az 1867-ben kiadott általános és részletes feltétfüzetek és az „Épületek leírása” Aradon a magy. kir. államvasutak üzletvezetőségének pályafentartási osztályában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az ajánlatokat legkésőbb 1903. évi július hó 1-én déli 12 óráig kell benyújtani alulirt üzletvezetőség általános osztályánál.

Az ajánlatokat egy koronás, az ajánlat mellékleteit ivenként 30 filléres bélyeggel ellátva, lepecsételve és a következő felirattal kell benyújtani:

„Ajánlat a petroszényi fűtőház bővítési munkáira”.

Ajánlatok csakis az összes munkákra nyújthatók be.

Az ajánlat benyújtását megelőző napon, vagyis 1903. évi június hó 30-án déli 12 óráig az összes munkákra pályázóknak 1200, azaz Egyezer kettőszáz korona bántópenzzel kell a magyar kir. államvasutak aradi üzletvezetőségének gyűjtőpénztáránál akár készpénzben, akár állami letétekre alkalmas értékpapirokban letenni.

A bántópenzről szóló letétjegy az ajánlatokhoz nem csatolandó.

Az értékpapírok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számítatnak, de névértéken felül számításba nem vétetnek. Csak idejekorán beérkezett írásbeli ajánlatok szolgálhatnak a tárgyalás alapjául. Távirati uton tett ajánlatok figyelembe nem vétetnek. Posta útján beküldött ajánlatok és bántópenzek tértivevénynyel adandók fel. Az ajánlatok feletti döntés határideje a pályázati határidőtől számított 2 héten állapittatik meg, a bántópenzek visszaadása pedig a döntéstől számított 8 napon belül eszközöltetik.

Aradon, 1903. évi június hó 11-én.

Az üzletvezetőség. (Utánnomás nem díjazatik.)